Triptychon, a középképen az Infantia Christi, a szárnyakon szentek ábrázolásával

Alkotó	Thüringiai vagy augsburgi műhely (?)
Készítés ideje	1460–70 1574
Anyag	hársfa
Technika	tempera
Jelzet	A donátor feje fölött, a vörös háttéren: ANNO D(OMI)NI 1 • 5 • 7 4 •
Felirat	Az írásszalagon: MISE[RER]E MEI DEVS [etc] • Johannis Haÿm Themaren(sis) Cappell(anus) hui(us) Capellae •
Leltári szám	56.477.1

Leírás

A triptychon középképén az Infantia Christi ritka, sokrétű jelentést hordozó ábrázolása, amely különböző - részben középkori, részben jelenkori - beavatkozások nyomait viseli magán.

A bal oltárszárnyon Keresztelő Szent János és Szent Egyed, a jobb oldalin Szent Erzsébet és Szent Ottília, a feltehetően későbbi felirat szerint Szent Borbála.

Az oltárszárnyak külső oldalának eredeti ábrázolása ismeretlen, a térdelő donátor és az Ostorozás oszlopához kötözött Krisztus alakját minden bizonnyal a felirat 1574-es évszáma keltezi.

Az írásszalagon olvasható felirat: MISE[RER]E MEI DEVS [etc] • Johannis Haÿm Themaren(sis) Cappell(anus) hui(us) Capellae •

A donátor feje fölött, a vörös háttéren: ANNO D(OMI)NI 1 • 5 • 7 4 •

A donátor minden bizonnyal azonos a Thüringiai Themar városából származó Johannes Haym-mal, számos egyházi ének és énekgyűjtemény szerzőjével, augsburgi dómvikáriussal. Nevére utal a lábánál ábrázolt beszélő címer is, a két tücsök (“Heimchen”) alakjával.

Proveniencia

Ipolyi-gyűjtemény. “122. Tryptychon. Középen Mária a kis Jézussal és angyallal, aki a szenvedés eszközeit egy pajzsra téve mutatja. A szárnyakon Ker. Szt. János és Szt. Erazmus /?/, illetőleg a másikon Szt. Erzsébet és Szt. Dorottya. Egy régi (a XVI. sz. elejéről való) igen rongált darab, teljesen modernizálva. Különösen a fejek vannak megújítva. Külsején a donator elmosódott képe.” (Lakatos-Balla 2012, 277)

Restaurálás

Nikássy Lajos (?) , 1960 körül Varga Dezső, 1976-77 Blaski Márta (A restaurálások több, de legalább két, részben középkori átfestést regisztráltak a képeken, és ezeket részben eltávolították. Jelentős méretű felületen kiegészítések készültek.

Röntgen, UV-lumineszcens felvétel és infravörös reflektogram készült.)

Bibliográfia

• Lakatos-Balla Attila: Ipolyi Arnold püspök hagyatéka Nagyváradon. Miscellanea Historica Varadinensia III.

Nagyvárad 20122012, 277.
• Magyar Szentek tisztelete és ereklyéi. Esztergom 2000, 123.
• Urbach Zsuzsa: “Ego sum deus et homo”. Eine seltene Darstellung der Infantia Christi auf einem Triptychon des Christlichen Museums in Esztergom (Gran). In: Acta Histopriae Artium 36 (1993), 57-76.
• Boskovits Miklós-Mojzer Miklós-Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum képtára (Budapest, 1964. Akadémiai Kiadó) 164.
• Magyarország műemléki topográfiája I. Esztergom 1. Esztergom műemlékei (összeállította: Genthon István; Budapest 1948), 124.
• Kalauz a Bihar vármegyei és Nagyváradi Régészeti és Történelmi Egylet Múzeumához. Nagyvárad 1898., 122 sz.
• Uj Magyar Sion 1 (1870), 374.

